

СТУДЕНТ – МАЙБУТНІЙ МЕНЕДЖЕР

Кобиляцька Г.С.

*викладач кафедри германської філології
Факультету романо-германської філології
Київського університету імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

Сьогодні потрібні фахівці з широкими за обсягом і глибокими за змістом знаннями та вміннями, які здатні їх застосовувати в нетиповій ситуації й разом із тим прагнуть до критичного осмислення буття, тобто є всебічно компетентними в галузі своєї професійної діяльності та суспільного життя [1, с. 189].

Тема є **актуальною**, адже якісна практична підготовка студентів є запорукою їхнього високого професійного рівня на робочому місці, що, в свою чергу, є запорукою успішного розвитку як працівника, так і компанії – в цілому.

Об'єкт дослідження – практичні навички, які потрібні студенту для опанування майбутньої професії. **Предмет** – методи формування практичних навичок та фахової компетентності студента як майбутнього менеджера.

Сьогодні на перший план виходять завдання щодо підготовки працівника нового типу, якому притаманна професійна гнучкість та мобільність, тобто здатність у разі потреби швидко перекваліфікуватися чи змінити професію. Серед інших обов'язкових елементів кваліфікації сучасного робітника Г. Щокін, наприклад, називає також солідну загальну освіту, широку професійну підготовку і високий культурно-технічний рівень, уміння швидко поновлювати та поповнювати знання [1, с. 189].

Наслідком професійного зростання особистості майбутнього фахівця та розвитку його професійних здібностей є **фахова компетентність**, яку набуває студент, тобто – здатність успішно виконувати професійні завдання й обов'язки тієї посади, на яку людина претендує [1, с. 189].

Поширення поняття **компетентність** у науці пов'язане із професійною діяльністю, що підтверджується думками вчених-педагогів, практиків-управлінців і досвідом європейських країн, а саме: «компетентнісний підхід» почав вивчатися і застосовуватися за вимогою роботодавців, яких не задовольняє ступінь практичної підготовленості випускників системи освіти – їх невміння взаємодіяти з людьми, створювати і працювати в команді, знаходити потрібну інформацію та використовувати її при вирішенні завдань виробництва» [1, с. 190].

Оскільки професійну компетентність розглядають як якісну характеристику особистості, то вища освіта має бути спрямована на підготовку фахівця, який відповідає таким кваліфікаційним характеристикам, як: ґрунтовні знання із загальноосвітніх і фахових дисциплін (загальна ерудиція); володіння професійною технологією – здатність мобілізувати знання та вміння для вирішення конкретних професійних проблем; уміння аргументувати способи вирішення проблеми на різних рівнях активності; уміння співпрацювати з колегами (співдружність, взаємодопомога тощо) [1, с. 190].

Держава прагне через вищу освіту забезпечити формування і розширене відтворення інтелектуального потенціалу нації. У вимогах освітнього стандарту зазначено, що в реалізації основних професійних функцій такому спеціалісту, як, наприклад, економіст, потрібні не тільки фундаментальна економічна підготовка, професійні знання, розрахунково-аналітичні вміння, а й фізичні якості, скажімо, сила, витривалість, гнучкість, оскільки його робота вимагає значних фізичних і психічних витрат енергії, великої концентрації уваги, пам'яті, спостережливості [1, с. 190].

Важливою складовою частиною якості вищої освіти і конкурентоспроможності випускників університету є **професійно-практична підготовка**, яка є потрібною передумовою працевлаштування випускників. Висока конкуренція на ринку праці змушує ВНЗ розробляти нові механізми співпраці з галузевими підприємствами, налагоджувати нові стосунки з роботодавцями, практикувати підготовку фахівця на замовлення бізнесових структур задля підвищення ефективності навчання [1, с. 190].

Знання є потрібним, але недостатнім результатом навчання на сучасному етапі розвитку суспільства, оскільки не забезпечує готовності студента до самостійної діяльності.

Важливим елементом упровадження компетентнісного підходу є **навчально-ознайомча практика** як початковий етап ознайомлення студентів з вибраною спеціальністю, із сучасними технологіями, що використовуються на підприємствах та в організаціях, отримання професійних знань та навичок, які допоможуть у вивченні теоретичних курсів. Адаже знання основ етики ділового спілкування, культура та якість обслуговування клієнтів, вміння створювати консолідовану команду та працювати в команді; знайомство студентів з особливостями організації робочих місць у фінансових установах, на підприємствах; порядком оформлення ділової документації суб'єктів господарської діяльності; дотримання мовних норм під час оформлення ділової документації – це основа підготовки конкурентоспроможного фахівця [1, с. 191].

Щодо ефективності навчального процесу, то вона забезпечується *новітніми методиками, сучасними педагогічними та інформаційними*

технологіями, а саме: мультимедійні технології, елементи ділової гри, тренінгу, ситуаційних вправ, кейс-методи. Саме рольові та ділові ігри забезпечують організацію навчання через імітацію ситуацій професійного спрямування, в яких студенти можуть відчутти на собі «тягар обов'язків» і відповідальність за прийняті рішення; є різновидом проблемного навчання, оскільки спрямовані на розв'язання поставлених завдань, пошук правильних рішень, розв'язання професійних проблем тощо [1, с. 192].

Одним із найефективніших методів отримання практичних навичок студентами є **проекти та бізнес-кейси**.

Проект – це сукупність дій, обмежених у часі і спрямованих на вирішення проблеми або досягнення конкретної мети. Основні ознаки проекту, зазвичай, це обмежений час його виконання та ресурси, які часто також обмежені. Все це спонукає студентів мислити швидко, аналітично, оперативно.

Проект – це завжди керування змінами. Логіку проектного підходу добре описує так званий **трикутник проекту або трикутник проектного менеджменту, який включає: час (time)**, що завжди обмежений; **зміст проекту (scope)**, тобто завдання й активності проекту; **вартість (cost)**, тобто, всі ресурси проекту, в тому числі людські. Є також четверта, невидима грань – **якість (quality)**. Про неї далеко не завжди говорять в проектах, проте, в результаті ми оцінюємо проект, в тому числі, і за його якістю [2].

Трикутник добре описує існуючі в проекті обмеження. Керування цими обмеженнями для досягнення результату – і є завдання проектного менеджера.

Менеджер проекту – людина багатофункціональна, яка наділена широким спектром компетенцій. У будь-якому випадку, основні функції проектного менеджера співвідносяться з усіма процесами, які відбуваються в проекті, зокрема: керування комунікаціями; керування командою; керування змістом проекту; керування часом; керування вартістю; керування якістю; керування ризиками; загальний моніторинг і контроль виконання проекту, інтеграція усіх його компонентів та процесів задля досягнення цілей проекту.

Отже, лідерські якості, впевненість у собі та у своїй справі, аналітичні здібності, самоорганізація та бажання братися до роботи – ось ключові характеристики проектного менеджера [2].

Студент – це, в першу чергу, майбутній менеджер, якому необхідні всі перераховані навички та критерії. Всі описані процеси та навички потрібно формувати ще на стадії отримання теоретичних знань, тобто, – під час навчання у навчальному закладі.

Іншим, не менш важливим методом формування практичних навичок у студентів, є **бізнес-кейс**.

Бізнес-кейс надає обґрунтування реалізації проекту, програми чи портфолію. Він оцінює вигоду, вартість і ризик альтернативних варіантів і надає обґрунтування бажаного рішення. Бізнес-кейс містить **п'ять основних елементів**: стратегічний контекст (переконливі аргументи для змін тощо), економічний аналіз, комерційний підхід, фінансовий кейс, підхід до управління [3].

Студент – майбутній менеджер, який буде працювати з різною аудиторією: з клієнтами, партнерами, конкурентами, а отже *бізнес-кейс* – це невелика, але самодостатня історія про те, як ви вирішили (або не вирішили – іноді кейси пишуть про фейли) проблему, що виникла у вашого клієнта, наприклад [4]. Кейси демонструють, що всі ваші зусилля зосереджені навколо вирішення проблем клієнтів і орієнтовані на їх успішне вирішення.

Зазвичай, пошуку успішного рішення передують ланцюжок цілеспрямованих дій – інноваційний підхід до роботи, злагодженість взаємодії всіх відділів, успішна рекламна кампанія, вдало завершені переговори.

Особливо цінуються такі навички як вирішення проблеми нестандартним способом та створення нового продукту/послуги (або помітне удосконалення існуючого) [4].

Отже, формування ключових практичних навичок студента є запорукою успішного майбутнього бізнесу, та країни, – в цілому, адже аналітичне мислення, інноваційність, оптимізація рішень та пошук ефективних методів управління є ключовими ознаками успішного студента сьогодні, в умовах війни, і, таким чином, успішного менеджера – в майбутньому.

Література:

1. Шевчук Т., Сідельник О. «Практична підготовка студентів вищих навчальних закладів як невід'ємна детермінанта формування їхніх професійних компетенцій». *Науковий вісник НЛТУ України. Серія економічна*. 2017. Вип. 27, № 2. С. 189–193.

2. Лекція 2. Що таке проект? URL: <https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/project-management/lecture-17-2> (дата звернення 12.10.2023).

3. What is a business case? URL: <https://www.apm.org.uk/resources/what-is-project-management/what-is-a-business-case/> (дата звернення 14.10.2023).

4. Як писати кейси і навіщо це потрібно? URL: <https://five.media/ua/blog/how-to-write-case-studies-and-why-do-you-need-them/> (дата звернення 14.10.2023).